

2025

Ökçün YMM
www.okcunymm.com

Nakit Sermaye Artırımı Faiz İndirimi- ANALİZ VERGİ BÜLTENİ

GİRİŞ

2015 yılında yapılan düzenleme ile yeni kurulmuş veya sermayelerini nakdi olarak artırım yoluna giden şirketler için çok avantajlı bir teşvik uygulamaya sokuluyordu ve aşağıdaki paragraf ile serüven başlamıştı.

“27.03.2015 tarihli ve 6637 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 8 inci maddesiyle Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına eklenen (i) bendinde, finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar ile kamu iktisadi teşebbüsleri hariç olmak üzere sermaye şirketlerinin ilgili hesap dönemi içinde, ticaret siciline tescil edilmiş olan ödenmiş veya çıkarılmış sermaye tutarlarındaki nakdi sermaye artışları veya yeni kurulan sermaye şirketlerinde ödenmiş sermayenin nakit olarak karşılanan kısmı üzerinden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından indirimden yararlanılan yıl için en son açıklanan bankalarca açılan TL cinsinden ticari kredilere uygulanan ağırlıklı yıllık ortalama faiz oranı dikkate alınarak, ilgili hesap döneminin sonuna kadar hesaplanan tutarın %50’sinin, kurumlar vergisi matrahının tespitinde kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde ayrıca gösterilmek şartıyla, kurum kazancından indirim konusu yapılabileceği hüküm altına alınmıştı(r).”

Sermaye artışının teşvik edilmesi suretiyle ihdas edilen bu indirim mekanizması, işletmelerin sermaye yeterliliklerini artırmak, geliştirmek ve kriz dönemlerinde olası riskleri en aza indirebilmek üzere KVK’nın 10’uncu maddesinin birinci fıkrasına (i) bendi olarak eklenmiştir.

Banka ve sigorta şirketleri de bu indirimden yararlanamamaktadırlar. Bu şirketlerinin mali gücünün yüksekliği ve olası her nakdi sermaye artışlarının kurumlar vergisi matrahının aşındırmaması için bu teşvik mekanizmasından faydalandırılmamalarına neden olduğu görülmektedir. Bir başka ifade ile banka ve sigorta şirketleri daha fazla kurumlar vergisi matrahı beyan etmektedirler. Eşitlik ve mali güce göre vergilendirme yönünden uygun bir düzenleme olduğu belirtilebilir.

[Kanun](#) 07.04.2015 tarihinde yayımlanmış olup kanuna ilişkin [9 Seri Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği](#) ise 04.03.2016 tarihinde yayımlanmıştır.

Teşvik unsuru olan ve şirketlerin güçlü sermaye yapılarına ulaşarak finansal olarak duran likitlerin yatırıma dönüştürülmesini amaçlamaktadır. Sermaye şirketlerinin ortak / ortakları tarafından nakdi olarak artırılan sermaye üzerinden hesaplanan faizin Kurumlar Vergisi matrahından indiriminin sağlayıp şirketlerin ticari kazançlarının elde etmek amacıyla yürüttükleri faaliyetleri bir nevi şirket bünyesine sokmak veya yatırıma dönüştürülmesini hedefler.

Nakdi yatırılan tutarların işletmeye dahil olması ile hesaplanan faiz tutarı artırılan tutar ve artırım yapılan sermayenin ödeme ve tescil tarihlerine göre hesaplanmış kısmının kurumlar vergisi beyannamesinden indirilmesi sağlanmaktadır.

Faiz hesaplamasında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’nca indirimden yararlanılan yıl için en son açıklanan “Bankalarca Açılan Kredilere Uygulanan Ağırlıklı Ortalama Faiz Oranlarından “Ticari Krediler (TL Üzerinden Açılan) ([Tüzel Kişi KMH ve Kurumsal Kredi Kartları Hariç](#))” faiz oranını ve bu suretle yapılan hesaplamada bulunan tutarın %50’si beyanname üzerinden indirilebilmektedir.

* 2015/7910 No.lu Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen genel indirim oranlarının yanı sıra payları Borsa İstanbul’da işlem görenler ile yatırım teşvik belgeli üretim yapan işletmeler bakımından da artırımlı faiz oranıyla indirim olanağı getirilmiştir

* [7338 sayılı kanun](#) (Madde 59) ile eklenen bir düzenleme ile nakdi sermaye artışlarının yurt dışından getirilen nakit ile karşılanan kısmı için bu oran %75 olarak uygulanacaktır.

* [7417 sayılı Kanun](#) (Madde 49) ile yapılan değişiklikle, kanunun ilk halinden farklı nakdi sermaye artırımlarından oluşan faiz indiriminden sınırsız yararlanma olanağı, sermaye artırımına ilişkin kararın veya ilk kuruluş aşamasında ana sözleşmenin tescil edildiği hesap dönemi ile bu dönemi izleyen dört hesap dönemi içi ayrı ayrı yararlanacaktır.

A) İndirimden Kimler Faydalanabiliyor?

Nakdi Sermaye Artırımı sonucu hesaplanan faiz indiriminden finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar ile kamu iktisadi teşebbüsleri hariç diğer sermaye şirketleri şartları sağladığı takdirde faydalanabilecektir.

B) İndirimin Uygulanması ve Hesaplanması

Nakdi sermaye artışı üzerinden, indirimden yararlanılan yıl için TCMB tarafından en son açıklanan ticari krediler faiz oranı dikkate alınarak, ilgili hesap döneminin sonuna kadar hesaplanan tutarın şartlara uygun orana göre isabet eden kısmı ilgili dönem kurum kazancından indirilebilecektir.

Kurum kazancından indirilebilecek tutar aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır:

İndirim uygulamasında, artırılan sermayenin hesap dönemi içerisinde şirket ortak veya ortaklarınca nakit olarak ödendiği tarihten itibaren (Nakden taahhüt edilen sermayenin, sermaye artırımına ilişkin kararın ticaret siciline tescil edildiği tarihten önce şirketin banka hesabına yatırılan kısmı için tescil tarihinin içinde bulunduğu) ay kesri tam ay sayılmak suretiyle, yılın kalan süresi için kıst dönem esasına göre indirim tutarı hesaplanacaktır.

$$\text{Kurum Kazancından İndirilebilecek Tutar} = \text{Nakdi Sermaye Artışı} \times \text{Ticari Krediler Faiz Oranı (TP KTF 18)} \times \text{İndirim Oranı} \times \text{Süre}$$

Örnek 1: Toros Ateş A.Ş. ortakları 01.04.2021 tarihinde genel kurulda aldıkları kararlar içerisinde şirket sermayesinin 20.000.000 TL artırılmasına karar vermişlerdir. Bu artırım kararına istinaden sermaye tutarlarını hisse oranların 14.04.2021 ve 15.04.2021 tarihinde şirket banka hesaplarına gönderdikleri tespit edilmiştir.

Nakdi Sermaye Artışının Ticaret Siciline Tescil Ettirildiği Tarih	Nakdi Sermaye Artışının Fiilen Şirketin Banka Hesabına Yatırıldığı Tarih veya Tescil Edildiği Tarihten Önce Şirketin Banka Hesabına Yatırılan Kısmı İçin Tescil Tarihi	Nakdi Sermaye Artışının Şirketin Banka Hesabına Yatırılan Tutarı	TCMB Tarafından Açıklanan Ticari Krediler Faiz Oranı (TP-KTF18)	Genel İndirim Oranı // Yurtdışından Getirilen Sermaye İlişkin Oran (%)	Payları Borsada İşlem Gören Halka Açık Sermaye Şirketleri İçin Halka Açıklık Oranı	Yatırım Teşvik Belgesi Yatırımlardaki İlave İndirim Oranı (%)	Toplam İndirim Oranı (%)	Süre	İndirim Tutarı
01.04.2021		20.000.000,00	24,51	50%	0%	0%	50%	9/12	1.838.250,00

Mükellef şirketin 2021 Kurumlar Vergisi Beyannamesi içeriğinde hesaplanan kurumlar vergisi özeti aşağıdaki gibi olacaktır.

2021 Kurumlar Vergisi Beyannamesi	
Ticari Bilanço Karı	19.093.309,84
İLAVELER	
Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler	375.245
Kar ve İlaveler Toplamı	19.468.554,84
KAR	19.468.554,84
İndirime Esas Tutar	19.468.554,84
KAZANCIN BULUNMASI HALİNDE İNDİRİLECEK İSTİSNA VE İNDİRİMLER	
Nakdi sermaye artışından kaynaklanan faiz indirimi (K.V.K. Mad. 10/1-ı)	1.838.250,00
Dönem Safi Kurum Kazancı	17.630.304,84
Genel Orana Tabi Matrah	17.630.304,84
Kurumlar Vergisi Matrahı	17.630.304,84
Hesaplanan Kurumlar Vergisi	4.407.576,21

Şirket 1.838.250 TL olarak hesaplamış olduğu Nakdi Sermaye Artırımından oluşan faiz indirimi ile ilgili hesap döneminin kurumlar vergisi oranı olan %25 isabet eden tutarda 457.562,50 TL vergi avantajı sağlamıştır.

** Ancak mükellef kurum kanunun ilk yayımlandığı tarih itibarıyla süre sınırlaması olmadan yararlanabileceği bu indirim hakkından 7417 sayılı kanunda belirtildiği üzere;

“Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde yapılan değişiklik hükmü, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce sermaye artırımını yapan veya ilk defa kurulan şirketler için 2022 yılı hesap dönemi dahil olmak üzere 5 hesap dönemi için uygulanır”

gereğince şirketin bu sermaye artırımına ilişkin indirim hesaplaması 31.12.2026 hesap dönemi sonundaki hesaplaması ile, indirimden faydalanması son bulacaktır.

Sermaye şirketleri nakdi sermaye artışı kararlarının bağlı bulundukları Ticaret Sicil Müdürlüğünde tescil edildiği hesap dönemi itibariyle indirim uygulamasından faydalanabilmekte olup, indirim hesaplamasına konu edilecek tutarlar şirket ortak / ortaklarının şirket banka hesaplarına nakit olarak fiilen yatırılan kısımları ile hesaplanacak olup, taahhüt edilip ödenmemiş sermaye tutarları bu indirim hesaplamasına konu edilemeyecektir.

Taahhüt edilen sermayenin;

- Sermaye artırımının ilişkin kararın Ticaret Sicil Müdürlüğüne tescil edildiği tarihten önce bankaya yatırılan kısmı için tescil tarihi,
- Tescil tarihinden sonra şirketin banka hesabına yatırılan tutarı için ise şirketin banka hesabına yatırılma tarihi

Faiz indirimi hesaplamasında baz alınacaktır.

Örnek 2: Kurtuluş Tekstil İmalat Sanayi A.Ş. ortaklar Mete Bey ve Kemal Bey şirket sermayesinin nakdi olarak 30.000.000 TL artırılması için 15.08.2018 tarihinde karar almışlardır. Mete Bey’in taahhüt etmiş olduğu sermaye 20.000.000 TL, Kemal Bey’in ise 10.000.000 TL ‘dır.

Taahhüt edilen sermayenin %25 i olan 7.500.000 TL 27.08.2018 tarihinde şirketin banka hesabına ortaklarca yatırılmış olup, 01.09.2018 tarihinde sermaye artırımını Ticaret Sicil Müdürlüğünce tescil edilip yayımlanmıştır. Mete bey kalan sermaye taahhüdü olan 15.000.000 TL’nı 10.09.2018 tarihinde, Kemal Bey ise 7.500.000 TL’nı 03.10.2018 tarihinde banka hesaplarına yatırmıştır.

Nakdi Sermaye Artırımının Ticaret Siciline Tescil Ettirildiği Tarih	Nakdi Sermaye Artırımının Fiilen Şirketin Banka Hesabına Yatırıldığı Tarih veya Tescil Edildiği Tarihten Önce Şirketin Banka Hesabına Yatırılan Kısım için Tescil Tarihi	Nakdi Sermaye Artırımının Şirketin Banka Hesabına Yatırılan Tutarı	TCMB Tarafından Açıklanan Ticari Krediler Faiz Oranı (TP-KTF18)	Genel İndirim Oranı // Yurtdışından Getirilen Sermaye İlişkin Oran (%)	Payları Borsada İşlem Gören Halka Açık Sermaye Şirketleri için Halka Açıklık Oranı	Yatırım Teşvik Belgesi Yatırımlardaki İlave İndirim Oranı (%)	Toplam İndirim Oranı (%)	Süre	İndirim Tutarı
01.09.2018	27.08.2018	7.500.000,00	27,04	50%	0%	0%	50%	4/12	338.000,00
01.09.2018	10.09.2018	15.000.000,00	27,04	50%	0%	0%	50%	4/12	676.000,00
01.09.2018	03.10.2018	7.500.000,00	27,04	50%	0%	0%	50%	3/12	253.500,00

Mükellef kurum bu sermaye artırımından kaynaklı hesaplamış olduğu toplamda 1.267.500. TL tutarı 2018 Hesap dönemi kazancından indirmek üzere beyannameye dahil ederek 278.850 TL vergi avantajı sağlamıştır. (2018 yılı hesap dönemi Kurumlar Vergisi Oranı %22 dir.)

İlgili indirim yukarıda da belirttiğimiz üzere 7417 sayılı Kanunun 49 uncu maddesiyle Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde yapılan değişikliğin yürürlüğe girdiği 05.07.2022 tarihinden itibaren yapılacak sermaye artırımları için sermaye artırımına ilişkin kararın veya ilk kuruluş aşamasında ana sözleşmenin tescil edildiği hesap dönemi dâhil olmak üzere beş hesap dönemi için ayrı ayrı uygulanacaktır.

Sonraki dönemlerde sermaye azaltımı yapılması hâlinde nakdi sermaye artışının azaltılan sermaye tutarı kadarlık kısmı indirim hesaplamasında dikkate alınmayacaktır.

Öte yandan, sermaye azaltımı yapıldıktan sonra izleyen dönemlerde sermaye artırımına gidilmesi halinde ise şartların taşınması kaydıyla, artırılan bu sermaye tutarı için sermaye artırımının yapıldığı döneme bağlı olarak maddede öngörülen süre dâhilinde indirim uygulamasından yararlanılabilecektir. ([21 Seri No lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği](#))

Mükelleflerin nakdi sermaye artışının yapıldığı hesap dönemi dahil beş hesap dönemi boyunca **kazancın yetersizliği nedeniyle yararlanılamayan indirim tutarları herhangi bir süre sınırı olmadan** ve endekslemeye tabi tutulmadan kazançtan indirim konusu yapılabilir.

Örneğin yatırım döneminde bulunan bir özel hastane tüzel kişiliği için 2023 hesap döneminde sermaye artırımını yapmış toplamda 5.000.000 TL faiz indirimi hesaplamış olmakla beraber bu tutarın 2.000.000 TL'nı kazanç yetersizliği nedeniyle bu indirim tutarını kullanamamıştır. 7417 Sayılı Kanun gereği 2023 hesap dönemi dahil olmak üzere beş hesap dönemi boyunca hesaplanan faizi kazancından indirim hakkına sahiptir başka bir deyişle son hesaplamayı 31.12.2027 tarihi itibarıyla yapmakla beraber eğer kazanç yetersizliği ile kullanamadığı 2.000.000 TL indirim tutarlarını ,2027 hesap dönemini takip eden Geçici Vergi ve Kurumlar Vergisi kazançlarından indirim konusu yapabilecektir.

Geçici Vergi Dönemlerinde İndirim Uygulaması İndirim tutarının hesaplanmasında TCMB tarafından yararlanılan yıl için en son açıklanan ticari krediler faiz oranı dikkate alınacağından, sadece yıllık hesap dönemi itibarıyla indirimden yararlanılması mümkündür.

C) Sermaye Avansları Olarak Yatırılan Tutarların Durumu

Sermaye Artırımında kullanılmak üzere, sermaye artırımına ilişkin karardan önce ortaklar tarafından sermaye avansı olarak şirketin banka hesaplarına yatırılan tutarlar

- Banka hesabına yatırıldığı tarihten itibaren şirketin bilançosunda öz sermaye kalemleri arasında yer alan “Diğer Sermaye Yedekleri” (**529 Hesap**) hesabında izlenmesi,
- **Banka hesabına yatırıldığı tarihin içinde bulunduğu hesap döneminin sonuna kadar bu tutarlarla ilgili sermaye artırımına ilişkin kararın ticaret siciline tescil ettirilmesi, şartıyla,** söz konusu kararın ticaret siciline tescil ettirildiği tarih esas alınarak indirim uygulamasında dikkate alınması mümkündür.

Tebliğin içinde belirtilen Diğer Sermaye Yedeklerinde takibi ve tutarın yatırıldığı tarihten, bulunduğu hesap döneminin sonuna kadar tescil zorunluluğu bulunulması gerektiği belirtilmiş dolayısı ile net olarak çerçeve çizilmiş olmakla beraber iki şartın birlikte gerçekleşmesi halinde hesaplanan faiz tutarı indirim konusu yapılabilir.

D) Faiz İndirim Tutarının Hesaplanmasında Oranlar

Genel indirim oranı %50 olarak belirlenmiştir. Ancak kanunda ilave indirim oranlarının uygulanması ile gerçekleşebileceği belirtilmiştir.

1- Payları borsada işlem gören halka arz edilmiş sermaye şirketlerinde indirim oranı, indirimden yararlanılan yılın son günü itibarıyla, Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. nezdinde borsada işlem görebilir nitelikte pay olarak izlenen payların nominal tutarının ticaret siciline tescil edilmiş olan ödenmiş veya çıkarılmış sermayeye oranı; (yani halka arz oranı)

- %50 ve daha az olan şirketler için ilave **25 puan**,

- %50'nin üzerinde olan şirketler için ise **50 puan**,

Genel indirim oranına ilave edilmek suretiyle uygulanacaktır.

Örnek 3: 1923 Savunma Sanayi A.Ş. 06.08.2019 tarihinde 32.500.000 TL nakdi olarak sermaye artırım kararı almış, artırıma konu edilen sermayenin %25' i olan 8.125.000 TL 10.09.2019 tarihinde şirketin banka hesabına yatırılmış, sermaye artırım kararı 16.09.2019 tarihinde ticaret sicil müdürlüğünde tescil işlemi gerçekleştirilmiş olup, SPK tarafından onaylanmıştır ve geri kalan

24.375.000 TL taahhüt edilen sermaye tutarı 29.09.2019 tarihinde şirketin banka hesabına yatırılmıştır.

31.12.2019 itibarıyla mükellef kurumun borsada işlem görülebilir nitelikteki pay olarak izlenen oranı %39 olarak gerçekleşmiştir.

Nakdi Sermaye Artışının Ticaret Siciline Tescil Ettirildiği Tarih	Nakdi Sermaye Artışının Fiilen Şirketin Banka Hesabına Yatırıldığı Tarih veya Tescil Edildiği Tarihten Önce Şirketin Banka Hesabına Yatırılan Kısmı İçin Tescil Tarihi	Nakdi Sermaye Artışının Şirketin Banka Hesabına Yatırılan Tutarı	TCMB Tarafından Açıklanan Ticari Krediler Faiz Oranı (TP-KTF18)	Genel İndirim Oranı // Yurtdışından Getirilen Sermaye İlişkin Oran (%)	Payları Borsada İşlem Gören Halka Açık Sermaye Şirketleri İçin Halka Açıklık Oranı	Yatırım Teşvik Belgeli Yatırımlardaki İlave İndirim Oranı (%)	Toplam İndirim Oranı (%)	Süre	İndirim Tutarı
16.09.2019	06.08.2019	8.125.000,00	12,03	50%	25%	0%	75%	4/12	244.359,38
16.09.2019	29.09.2019	24.375.000,00	12,03	50%	25%	0%	75%	4/12	733.078,13

Mükellef kurum bu sermaye artırımından kaynaklı hesaplamış olduğu toplamda 977,437,50 TL tutarı 2019 Hesap dönemi kazancından indirmek üzere beyannameye dahil ederek 215.036,25 TL vergi avantajı sağlamıştır. (2019 yılı hesap dönemi Kurumlar Vergisi Oranı %22 dir.)

2- Mükellef kurumların nakit olarak sermaye artırımlarına ilişkin tutarlarının, yatırım teşvik belgeli üretim ve sanayi tesisleri ile bu tesislere ait makine ve teçhizat yatırımlarında ve/veya bu tesislerin inşasına tahsis edilen arsa ve arazi yatırımlarında kullanılması durumunda, yatırım teşvik belgesinde yer alan sabit yatırım tutarı ile sınırlı olmak üzere **25 puan ilave** edilmek suretiyle söz konusu indirim uygulanacaktır.

Örnek 4: 1923 Savunma Sanayi A.Ş. 28.08.2023 tarihinde 40.000.000 TL sermaye artırımını karar almış olup, nakden taahhüt edilen sermayenin %25 i olan 10.000.000 TL, 10.09.2023 tarihinde ortaklarca şirketin banka hesabına yatırılmıştır. Sermaye Artırım Kararı 15.09.2023 tarihinde Ticaret Sicil tescili gerçekleşmiş olup, sermaye taahhüt edilen tutarın geri kalan 30.000.000 TL tutarı 27.09.2023 tarihinde banka hesapların yatırılmıştı.

Ek olarak; 1923 Savunma Sanayi A.Ş. nakdi sermaye artırımından sağladığı bu kaynağın aynı yılın Eylül ayında 12.000.000 TL sabit yatırım tutarı içeren yatırım teşvik belgeli sanayi tesisi yatırımında kullanmıştır.

1923 Savunma Sanayi A.Ş. 2023 hesap döneminde halka açıklık oranı %62 olarak gerçekleşmektedir.

Nakdi Sermaye Artışının Ticaret Siciline Tescil Ettirildiği Tarih	Nakdi Sermaye Artışının Fiilen Şirketin Banka Hesabına Yatırıldığı Tarih veya Tescil Edildiği Tarihten Önce Şirketin Banka Hesabına Yatırılan Kısmı İçin Tescil Tarihi	Nakdi Sermaye Artışının Şirketin Banka Hesabına Yatırılan Tutarı	TCMB Tarafından Açıklanan Ticari Krediler Faiz Oranı (TP-KTF18)	Genel İndirim Oranı // Yurtdışından Getirilen Sermaye İlişkin Oran (%)	Payları Borsada İşlem Gören Halka Açık Sermaye Şirketleri İçin Halka Açıklık Oranı	Yatırım Teşvik Belgeli Yatırımlardaki İlave İndirim Oranı (%)	Toplam İndirim Oranı (%)	Süre	İndirim Tutarı
15.09.2023	10.09.2023	12.000.000,00	53,11	50%	50%	25%	125%	4/12	2.655.500,00
15.09.2023	27.09.2023	28.000.000,00	53,11	50%	50%	0%	75%	4/12	4.956.933,33

Mükellef kurum bu sermaye artırımından kaynaklı hesaplamış olduğu toplamda 7.612.433,33 TL tutarı 2023 Hesap dönemi kazancından indirmek üzere beyannameye dahil ederek 1.903.108,33 TL vergi avantajı sağlamıştır. (2023 yılı hesap dönemi Kurumlar Vergisi Oranı %25 dir.)

3- Nev-i Değişikliği halinde Nakit Sermaye Artırımından kaynaklanan faiz indirimi uygulaması hem **kıst dönem beyanname veren şirket** hem de sonraki dönemlerde tür değiştirme sonucu oluşan şirket bu teşvikten faydalanabilecektir.

İdarenin vermiş olduğu bir özelge içeriğinde mükellef kurumun Limited Şirket konumundan Anonim Şirkete dönüştüğü belirtilmiştir. Konu ile ilgili verilen özelgede iki türdeki şirketine indirimden faydalanabileceği belirtilmiştir.

“Limited şirketin, nakdi sermaye artırımına ilişkin varsa önceki yıllarda hesapladığı ancak kazanç yetersizliği nedeniyle yararlanamadığı indirim tutarları ile **kıst dönemi için hesapladığı nakdi sermaye indirimi tutarını, tür değişikliği nedeniyle vermiş olduğu kıst dönem beyannamesinde dikkate alması mümkün bulunmaktadır.**

Bu bağlamda, ... dönemi için tür değişikliğinin ticaret siciline **tescil edildiği ay itibarıyla TCMB tarafından en son açıklanan ticari krediler faiz oranı dikkate alarak** kıst dönemde yararlanılabilecek indirim tutarının tespit edilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, nev'i değişikliği sonucunda limited şirketin mükellefiyeti ile ilgili bütün yükümlülükleri külli halefiyet suretiyle şirketinize geçeceğinden ve devredilen kurum, faaliyetini bir anlamda devralan kurum olan şirketiniz bünyesinde sürdüreceğinden, Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi hükümleri ve 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde yapılan açıklamalar çerçevesinde, devraldığımız şirketin nakdi sermaye artırımına ilişkin hesapladığı ve varsa kazanç yetersizliği nedeniyle yararlanamadığı nakdi sermaye artışı indirimi ile ... ve müteakip yıllarda devralan şirketinizce hesaplanacak nakdi sermaye artırım indiriminin, devralan şirketinizin kurumlar vergisi beyannamesinde kurumlar vergisi matrahının tespitinde dikkate alınması mümkün bulunmaktadır.”

İndirim Uygulamasına İlişkin Sınırlamalar

1-Pasif Nitelikli Gelirler:

Mükellef kurumların gelirlerinin %25 veya fazlası şirket faaliyeti ile **orantılı sermaye, organizasyon ve personel istihdamı suretiyle yürütülen ticarî, ziraî veya serbest meslek faaliyeti dışındaki faiz, kâr payı, kira, lisans ücreti, menkul kıymet satış geliri gibi pasif nitelikli gelirlerden** oluşan sermaye şirketleri için indirim oranı **%0 olarak** uygulanacaktır.

Örnek 5: Toros Uzak Sanayi A.Ş. 14.06.2022 tarihinde 30.000.000 TL nakdi sermaye artırım kararı almış ve bu karar 01.07.2022 tarihinde ticaret siciline tescil ettirilmiştir. Ancak Toros Uzak Sanayi A.Ş.’nin 2022 hesap dönemine ait gelir tablosundan, gelirlerinin %55’inin şirketin bankalarda yer alan vadeli mevduat hesaplarına işleyen faiz gelirleri ile iştiraklerden elde edilen kar payları toplamından oluştuğu görülmektedir.

Buna göre, Toros Uzak Sanayi A.Ş.’nin gelirlerinin %25’inden fazlası pasif nitelikli gelirlerden oluştuğu için nakdi sermaye artışı nedeniyle indirilebilecek tutarın hesaplanmasında 2022 hesap dönemi için dikkate alınacak indirim oranı %0 olarak uygulanacaktır.

Toros Uzak Sanayi A.Ş. sermaye artırımına ilişkin bilgileri 2022 Kurumlar Vergisi Beyannamesinde beyan edecek olup, takip eden hesap dönemlerinde bu sınırlamanın mevcut olmadığı durumlarda indirim hakkını kullanabilecektir.

1.1 Pasif Nitelikli Gelirler Değerlendirme:

Pasif Gelirler Kavramı Kurumlar Vergisi Kanunu’nun “**Kontrol edilen yabancı kurum kazancı**” başlıklı 7. Maddesinde yer almıştır. Kanun içerisinde kısıtlı olarak Pasif Gelir aşağıdaki gibi açıklanmıştır;

“İştirakin toplam gayrisafi hasılatının %25 veya fazlasının faaliyet ile orantılı sermaye, organizasyon ve eleman istihdamı suretiyle yürütülen ticarî, ziraî veya serbest meslek faaliyeti dışındaki faiz, kâr payı, kira, lisans ücreti, menkul kıymet satış geliri gibi pasif nitelikli gelirlerden oluşması.”

Pasif Gelirler kavramı Kurumlar Vergisi Kanununda Madde 7, Madde 10 ve Madde 32 de anılmaktadır. Pasif Gelir kavramının üzerinde durmak gerekirse; şirketin KVK 7 maddede belirtildiği üzere faaliyeti kapsamında sermaye şirketinin sürdürdüğü ticari, ziraî, mesleki faaliyeti kapsamında gerçekleştirdiği faaliyeti ile ilişkilendirilebilen faiz, kar payı, kira gibi gelirler pasif gelir sınıfında olmamalıdır.

Başka bir deyişle; faiz, kar payları, faaliyet dışı kira, lisanslama ücretleri (royalty), menkul kıymet satış geliri gibi, aktif bir ticari organizasyon (sermayeye ihtiyaç duymadan ve eleman olmadan) gerektirmeyen gelirler olarak nitelendirilebilir.

Tabi Türk Vergi Mevzuatında Pasif Gelirlerin sınırları net olarak ifade edilmemiştir. Ancak çelişkili konuları örneklendirmek gerekirse;

- 16.06.2020 tarihli bir özelgede (<https://gib.gov.tr/mevzuat/kanun/435/ozelge/28252>) içerik şöyledir;

“İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; Şirketinizin ... tarihinde boya imalatı ile iştirak etmek üzere kurulduğu, boya imalatının yapılacağı imalathanenin inşaatı ve makine teçhizat alımlarında kullanılmak üzere şirketinizin ... tarihinde yatırım teşvik belgesi aldığı ve 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "Sermaye artırımında indirim" başlıklı maddesinden yararlanmak istediği ancak ilgili dönem gelir tablosunda 646-Kambiyo Karı hesabında yer alan tutarın pasif gelir olarak mı yoksa aktif gelir olarak mı dikkate alınacağı, 646-Kambiyo Karı hesabı içinde; şirketin esas faaliyeti için sürdürmüş olduğu boya imalathanesinin inşaatı sırasında şirket ortağının taahhüt etmiş olduğu sermaye borcunun bir kısmının döviz olarak ödenmesi ve imalathanenin trafosu ile ilgili olarak bankadan alınmış teminat mektubu için banka tarafından bloke edilen döviz tutarı ile şirketin imalathane inşaatı sırasında tedarikçilerine ödeme yapmak için firmanın sahibi bulunduğu Türk lirası tutarının farklı tarihlerde döviz tutarına dönüştürülmesi sırasında oluşan kur farklarının yer aldığı belirtilerek, bu kur farklarının anılan Tebliğin 10.6.4.2.1. bölümünde belirtilen oran kapsamında değerlendirilip değerlendirilmeyeceği hususunda Başkanlığımızdan görüş talep ettiğiniz anlaşılmıştır.”

646 Kambiyo Karları hesabında oluşan tutarın bir kısmının banka tarafından bloke edilen döviz tutarına ilişkin değerleme kaynaklı olduğu, bir kısmının ise şirket ortağı tarafından sermaye taahhüdüne ilişkin yatırmış olduğu dövizli tutarın değerlemesinden kaynaklı olduğu ifade edilmektedir,

Özelge sonucunda ise:

*“Yukarıda belirtilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; şirket ortağının sermaye taahhüdünü yerine getirmesinden ve banka tarafından bloke edilen dövizin değerlemesinden ortaya çıkan ve esas faaliyet konunuzla ilgili olmayan kur farkı gelirlerinizin; Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uygulaması açısından **pasif nitelikli gelir olarak dikkate alınması gerekmektedir.**”*

Olarak ifade edilmiştir.

Peki şirketin yatırıma dönüşecek dönüşmesi ihtimal dahilinde yatırılan sermaye ya da olası dövizdeki artış sonrası Türk Lirasına dönüşen ve işletme faaliyeti ile ilgili kullanılan tutar sermaye ve organizasyon yapısına uygun olmayan faaliyet kapsamında mıdır?

- Likit kontrolünü bir kısmını vadeli mevduat hesabında doğrudan değerlendiren Türk Ticaret Kanunu'nda belirtilen madde kapsamında

“MADDE 18- ((2) Her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekir.”

Olarak belirtilmiştir.

İdareninde kasa bulundurululan fazla bakiye nedeniyle tenkitlerine VUK Madde 3 teki ; “İktisadi, ticari ve teknik icaplara uymayan veya olayın özelliğine göre normal ve mutad olmayan bir durumun” varlığı ve TTK’ nun 18 maddesindeki basiretli iş adamı gibi hareket etmesi neticesinde oluşan faiz geliri pasif gelir mi sayılacaktır?

- Kur Farkı gelirler şirketin bankadaki dövizli vadeli mevduat hesabı dışındaki faiz gelirleri dışındaki ticari alacaklarına ilişkin kur farkı gelirleri nasıl nitelendirilecektir doğrudan kur farkları pasif gelir olarak nitelendirdiği takdirde ihracat sonucu ortaya çıkan kur farklarının akibeti ne olacaktır?

- Örneğin Sağlık kuruluştur olarak faaliyet gösteren Özel Hastane kuran ve işleten şirketin markasını farklı bir bölgede kurulan farklı bir tüzel kişiliğe yani özel sağlık kuruluşuna kiralaması karşısında vereceği kendi aralarındaki imzalamış oldukları sözleşme gereği “know how”, “yönetim desteği”, “pazarlama satın alma bilgi desteği” ve marka kullandırım bedeli açısından sözleşme gereği elde ettiği geliri tek kalemde düzenlemiş olduğu fatura karşılığındaki tutar pasif gelir mi sayılacaktır ya da tek hesapta takip edilen bu gelir her hesap döneminde ayrıştırma yoluna gidilerek mi hesap edilecektir , kanaatimizce marka kullandırım bedeli altında düzenlenen sözleşmeye bağlı olarak elde edilen gelir bir bütün olarak ticari kazanç olarak nitelendirilmesi gerekmektedir.
- Pasif Gelirler konusu altında örneğin iş makinesi üretimi, bakım onarımı, kiralama faaliyetlerinin esas faaliyet konusu içerisinde yer alan mükellef kurum için kiralama gelirlerinden elde ettiği gelir pasif gelir olarak sayılmayacaktır. Her ne kadar pasif gelir tanımı içerisinde doğrudan “kira gelirleri” lafız olarak anılmış olsa bile, şirketin esas faaliyet konularının içinde “iş makinelerini kiralama” içeriği bulunması halinde bu teşvikten yararlanılabilir kanaatindeyiz. Gelir İdaresi Başkanlığının vermiş olduğu özeldede;

“Şirketinizin hava taşıtlarının ve uzay araçlarının bakım ve onarımı, hava yolu yolcu taşıma araçlarının tek başına veya mürettebatıyla birlikte kiralama, motorlu hafif kara taşıtlarının sürücüsüz olarak kiralama faaliyetlerinde bulunduğu” şirketin kiralamak amacıyla satın almış olduğu uçağın kiralamasından elde edilen gelirin “esas faaliyet konusuyla ilgili yürüttüğü ticari faaliyetler neticesinde oluşan bir gelir olarak değerlendirilmesi gerekmekte olup Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi hükmünden yararlanılması mümkün bulunmaktadır.”

Görüşü verilerek pasif gelir olmadığı nakit sermaye artırımından kaynaklanan faiz indiriminden yararlanılabileceği belirtilmiştir.

(<https://gib.gov.tr/mevzuat/kanun/435/ozelge/28218>)

- Son olarak ilk uygulama dönemi olan 2023 hesap döneminde “vergisiz” olarak uygulanmış olan takip eden 2024 hesap döneminde “vergili” olarak uygulanan Enflasyon Düzeltmesi kaynaklı **648 Enflasyon Düzeltmesi Kararı oluşan şirketlere bu tutarların “pasif gelir” olarak nitelendirilip izah talep edilmesi ise uygun bir yorum değildir.** Çünkü Enflasyon Düzeltmesi gereği şirketin aktif tarafındaki stoklar, maddi duran varlıklar ve maddi olmayan duran varlıklar vb. varlıklarına ilişkin düzeltme sonucu oluşan gelirlerin, pasif gelir mantığında işletmenin sermaye, istihdam ve faaliyeti ile alakasız olduğunu savunmak hakkaniyetli olmayacağı kanaatindeyiz.

Ya da bu mantıkta pasif gelir bu konu kapsamında irdelendiğinde mükelleflerce bilançonun aktif tarafından bulunan şirketin yasal defterlerinde kayıtlı fabrika binası dışındaki meskenlerden enflasyon düzeltmesinden kaynaklanacak enflasyon düzeltme karları mı ayrıştırılacaktır. Bu gelirlerin böyle nitelendirilmesi, uygulanma zorluğu kabul edilmesi mümkün görülmemektedir.

Sonuç olarak;

Nakit Sermaye Artırımı Faiz İndirimi Sermaye teşvik tutarının uygulanmasından önce mevzuatımızda “pasif gelirler” kapsamının detaylı olarak açıklanması, sınırlarının belirlenmesi gereksinimi mevcuttur.

2-Aktif Toplamının İçindeki İştirak-Bağlı Ortaklık Oranı:

Bilançolarında Aktif toplamının %50 veya daha fazlası bağlı menkul kıymetler, bağlı ortaklıklar ve iştirak paylarından oluşan sermaye şirketleri için indirilebilecek tutarın hesaplanmasında indirim oranı %0 olarak uygulanacaktır.

Örnek 6: Ateş Elektronik Çip Üretim San. A.Ş. 08.04.2021 tarihinde 22.000.000 TL nakdi sermaye artırımını kararı almış ve bu karar 12.06.2021 tarihinde ticaret siciline tescil ettirilmiştir. Ateş Elektronik Çip Üretim San. A.Ş.'nin nakdi sermaye artırımını kararının tescil edildiği hesap döneminin son günü itibarıyla aktif toplamının %62'sinin bağlı menkul kıymetler, iştirakler ve bağlı ortaklıklardan oluştuğu görülmektedir.

Bu sebepten dolayı, Ateş Elektronik Çip Üretim San. A.Ş.'nin aktif toplamının %50'sinden fazlası bağlı menkul kıymetler, iştirakler veya bağlı ortaklıklardan oluştuğu için 2021 hesap dönemine ilişkin indirilebilecek tutarın hesaplanmasında dikkate alınacak indirim oranı %0 olarak uygulanacaktır.

3-Artırılan Sermayenin Farklı Şirketlere Sermaye Olarak Eklenmesi veya Ortağa Borç Verilmesi:

Sermaye Artırımı yapılan tutar olan nakdi sermayenin farklı şirketlere sermaye olarak konulan veya kredi olarak kullanılan kısmına tekabül eden tutarla sınırlı olmak üzere indirilebilecek tutarın hesaplanmasında indirim oranı %0 olarak uygulanacaktır.

Örnek 7: Gün Işığ Mekantronik A.Ş. 10.10.2020 tarihinde 20.000.000 TL nakdi sermaye artırımında bulunmuş, nakdi sermaye artırımından sağladığı bu tutarın 4.000.000 TL'sini 15.11.2020 tarihinde, yeni kurulan ve ortağı olduğu Gün1 Solar Enerji Ltd. Şti.'ne sermaye olarak koymuştur.

Gün Işığ Mekantronik A.Ş. 20.000.000 TL tutarındaki nakdi sermaye artırımının, yeni kurulan Gün1 Solar Enerji Ltd. Şti.'ne sermaye olarak koyduğu 4.000.000 TL'si için indirilebilecek tutarın hesaplanmasında dikkate alacağı indirim oranı %0 olacaktır. Ancak, Gün Işığ Mekantronik A.Ş. kalan 16.000.000 TL'lik sermaye artırımını için, diğer şartların da sağlanması kaydıyla, ilgili dönemde tespit edilecek orana göre indirim uygulamasından yararlanabilmesi mümkündür.

Örnek 8: 18.8.2021 tarihinde 15.000.000 TL nakdi sermaye artırımında bulunan Gün Işığ Mekantronik A.Ş. sağladığı bu kaynağın 4.000.000 TL'sini ortağına 19.09.2021 tarihinde borç olarak vermiştir.

Gün Işığ Mekantronik A.Ş.'nin 15.000.000 TL tutarındaki nakdi sermaye artırımının, ortağına borç olarak verdiği 4.000.000 TL'si için indirilebilecek tutarın hesaplanmasında dikkate alacağı indirim oranı %0 olacaktır. Ancak nakdi sermaye artırımının kalan 11.000.000 TL'lik kısmı için, diğer şartların sağlanması kaydıyla, tespit edilecek orana göre indirim uygulamasından yararlanabilecektir. [\(21 Seri No lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği- 01.03.2023\)](#) Bununla birlikte borç olarak verilen 4.000.000 TL'nin kısmen veya tamamen tahsil edildiği dönemden itibaren, tahsil edilen tutarla sınırlı olmak üzere ve Tebliğin "10.6.3.2." bölümünde yapılan açıklamalar çerçevesinde indirim uygulamasından faydalanılması mümkündür.

4-Artırılan Sermayenin Arsa/Arazi Yatırımında Kullanılması:

Arsa ve arazi yatırımı yapan sermaye şirketlerinde arsa ve arazi yatırımına tekabül eden tutarla sınırlı olmak üzere indirilebilecek tutarın hesaplanmasında indirim oranı %0 olarak uygulanacaktır.

Örnek 9: Sezyum Elektronik İmalat A.Ş. 12.02.2022 tarihinde 8.000.000 TL nakdi sermaye artırımında bulunan 13.09.2023 tarihinde 2.000.000 TL bedelle bir arsa satın almıştır.

Buna göre, Sezyum Elektronik İmalat A.Ş. şartların sağlanması kaydıyla 2022 hesap döneminde 11 ay olarak ve genel indirim oranı dikkate alınmak suretiyle indirim uygulamasından yararlanabilecektir. 2023 hesap döneminde 2.000.000 TL'lik nakdi sermaye artırımını dolayısıyla 9 ay genel indirim oranı dikkate alınacak, kalan 3 aylık sürede ise 13.09.2023 tarihinde arsa alımında kullanılan 2.000.000 TL tutarla sınırlı olmak üzere indirim oranı %0 olarak uygulanacaktır.

E) Sermaye Azaltımı Durumunda Hesaplama

Sermaye artırımını kaynaklı faiz indiriminden yararlanan sermaye şirketlerinin daha sonra sermaye azaltımı yapmaları halinde, nakdi sermaye artışının azaltılan sermaye tutarı kadarlık kısmı için sermaye azaltımına ilişkin kararın ticaret siciline tescil edildiği ayı izleyen aydan itibaren bu indirimden yararlanmaları mümkün bulunmamaktadır.

Öte yandan, nakdi sermaye artışı yapılmadan önce sermaye şirketlerinin sermaye azaltımına gitmiş olmaları halinde, bu indirimin hesaplanmasında azaltılan sermaye tutarı kadarlık kısım dikkate alınmayacaktır.

Örnek 11: Gökkubbe İletişim San. Ve Tic. A.Ş.’nin sermayesinin 15.000.000 TL artırılmasına ilişkin olarak 09.05.2021 tarihinde genel kurul kararı alınmış, sermaye taahhüdünün 3.750.000 TL 11.05.2021 tarihinde ortaklar tarafından şirketin banka hesabına yatırılmıştır. Karar, 23.05.2021 tarihinde ticaret siciline tescil ettirilerek, taahhüt edilen sermayenin geri kalan kısmı olan 11.250.000 TL ise ortaklarca nakit olarak 27.06.2021 tarihinde şirketin banka hesabına yatırılmıştır.

Gökkubbe İletişim San. Ve Tic. A.Ş.’nin yararlanabileceği indirim oranı %50 olup 2021 yılı sonu itibarıyla TCMB tarafından açıklanan ticari krediler faiz oranı %24,51’dir.

Gökkubbe İletişim San. Ve Tic. A.Ş.’nin sermayesinin 12.000.000 TL azaltılmasına ilişkin genel kurul kararı 10.07.2024 tarihinde ticaret siciline tescil ettirilmiştir.

Gökkubbe İletişim San. Ve Tic. A.Ş.’nin 2021 hesap döneminde yararlanabileceği indirim tutarı; taahhüt edilen sermayenin 3.750.000 TL’lik kısmı için kararın tescil tarihi olan 23.05.2021 tarihi, 11.250.000 TL’lik kısmı için ise bu tutarın ortaklar tarafından şirketin banka hesabına yatırıldığı 27.06.2021 tarihi dikkate alınarak hesaplanacaktır.

Nakdi Sermaye Artışının Ticaret Siciline Tescil Ettirildiği Tarih	Nakdi Sermaye Artışının Fiilen Şirketin Banka Hesabına Yatırıldığı Tarih veya Tescil Edildiği Tarihten Önce Şirketin Banka Hesabına Yatırılan Kısmı İçin Tescil Tarihi	Nakdi Sermaye Artışının Şirketin Banka Hesabına Yatırılan Tutarı	TCMB Tarafından Açıklanan Ticari Krediler Faiz Oranı (TP-KTF18)	Genel İndirim Oranı // Yurtdışından Getirilen Sermaye İlişkin Oran (%)	Payları Borsada İşlem Gören Halka Açık Sermaye Şirketleri İçin Halka Açıklık Oranı	Yatırım Teşvik Belgeli Yatırımlardaki İlave İndirim Oranı (%)	Toplam İndirim Oranı (%)	Süre	İndirim Tutarı
23.05.2021	09.05.2021	3.750.000,00	24,51	50%	0%	0%	50%	8/12	306.375,00
23.05.2021	27.06.2021	11.250.000,00	24,51	50%	0%	0%	50%	7/12	804.234,38

Gökkubbe İletişim San. Ve Tic. A.Ş.2021 hesap döneminde 1.110.609,38 TL’lik indirim tutarını kurumlar vergisi matrahının tespitinde indirim konusu yapabilecektir. 2022 ve 2023 hesap dönemlerinde ise diğer şartların da sağlanması kaydıyla, TCMB tarafından bu dönemler için açıklanan ticari krediler faiz oranı dikkate alınmak suretiyle söz konusu nakdi sermaye artışı üzerinden 12 ay için indirim tutarı hesaplanabilecektir.

Mükellef kurum 10.07.2024 tarihinde sermaye azaltımı yapılmış olduğundan Ocak-Temmuz 2024 dönemi için artırılan 15.000.000 TL’lik sermaye tutarı üzerinden, Ağustos-Aralık 2024 dönemi için ise sermaye azaltımı dikkate alınmak suretiyle (15.000.000 TL – 12.000.000 TL) 3.000.000 TL’lik sermaye tutarı üzerinden indirim tutarı hesaplanabilecektir. 2024 yılı sonu itibarıyla TCMB tarafından açıklanan ticari krediler faiz oranı %55,58’dir.

Nakdi Sermaye Artışının Ticaret Siciline Tescil Ettirildiği Tarih	Açıklama	Nakdi Sermaye Artışının Şirketin Banka Hesabına Yatırılan Tutarı	TCMB Tarafından Açıklanan Ticari Krediler Faiz Oranı (TP-KTF18)	Genel İndirim Oranı // Yurtdışından Getirilen Sermaye İlişkin Oran (%)	Payları Borsada İşlem Gören Halka Açık Sermaye Şirketleri İçin Halka Açıklık Oranı	Yatırım Teşvik Belgeli Yatırımlardaki İlave İndirim Oranı (%)	Toplam İndirim Oranı (%)	Süre	İndirim Tutarı
23.05.2021	Ocak -Temmuz 2024	15.000.000,00	55,58	50%	0%	0%	50%	7/12	2.431.625,00
23.05.2021	Ağustos -Aralık 2024	3.000.000,00	55,58	50%	0%	0%	50%	5/12	347.375,00

E) İndirim Uygulaması Kapsamı Dışındaki Durumlar

- * Sermaye şirketlerinde nakit dışındaki varlıkların sermayeye eklenmesinden doğan sermaye artırımları,
- * Sermaye şirketlerinin birleşme, devir ve bölünme işlemlerinden doğan sermaye artırımları,
- * Bilançoda yer alan öz kaynak kalemlerinin sermayeye ilavesi nedeniyle oluşan sermaye artırımları,
- * Ortakların ve Kurumlar Vergisi Kanunu Örtülü Sermaye başlıklı 12 Maddesi kapsamındaki açıklanan “ilişkili kişiler” aracılığı ile kredi kullanmak ve borç alınmak suretiyle gerçekleşen sermaye artırımları,
- * Nakdi sermaye dışında, hisse senedi, bono tahvil gibi kıymetler aracılığı ile gerçekleşen sermaye artırımları,
- * Bilanço içi kalemlerin mahsubu şeklinde gerçekleşen sermaye artırımları,

Nakit sermaye artırımından kaynaklanan faiz indirimi hesaplamasında dikkate alınmayacaktır.

Örnek 10: Yücetürk İplik Sanayi A.Ş. 04.06.2020 tarihinde, %50 oranında ortağı olan Bayan Gökçen’e 2.000.000 TL borç vermiş olup bu tutarı “**131-Ortaklardan Alacaklar**” hesabında izlemektedir. 17.07.2020 tarihinde Yücetürk İplik Sanayi A.Ş.’nin sermayesinin nakdi olarak 17.000.000 TL artırılması kararı alınmış ve bu tutarın 5.000.000 TL aynı tarihte ortaklarca şirketin banka hesabına yatırılmıştır. Nakdi sermaye artışına ilişkin karar 23.07.2020 tarihinde ticaret siciline tescil ettirilmiştir. Bayan Gökçen sermaye taahhüdünün geri kalan 6.000.000 TL’sini 30.07.2020 tarihinde ortağı olduğu Yücetürk İplik Sanayi A.Ş.’nin banka hesabına yatırmıştır.

Ancak Bayan Gökçen şirketten 04.06.2020 tarihinde almış olduğu 2.000.000 TL tutarındaki borcunu henüz şirkete ödemişştir.

Ortaklar tarafından, kredi kullanılmak veya borç alınmak suretiyle gerçekleştirilen sermaye artışları indirim tutarının hesaplanmasında dikkate alınmayacağından, Bayan Gökçen tarafından sermaye taahhüdüne ilişkin olarak ödenen 2.000.000 TL için, Bayan Gökçen’in 04.06.2020 tarihinde şirketin Bayan Gökçen’e vermiş olduğu 2.000.000 TL borç ödeninceye kadar (bu borcun kısım kısım ödenmesi halinde ödenmeyen tutar ile sınırlı olmak üzere) indirimden yararlanılması mümkün bulunmamaktadır. Ödenmesi halinde ödendiği ay/ yıl baz alınmak üzere Nakit Sermaye artırımları faiz indirimi hesaplanarak indirimde konu edilebilecektir.

F) Kapsam Dışı Bırakılan Durumlara İlişkin Özelgeler, Dava Kararları

Kapsam dışı bırakılan uygulamalar içeriğinde;

“Bilançoda yer alan öz kaynak kalemlerinin sermayeye ilavesi nedeniyle oluşan sermaye artırımları,”

İdare verdiği çeşitli özelgelerde bilançodaki öz kaynak kalemlerinin hareketlerini sermaye ilavesi kaynaklı nakit sermaye faiz indirimlerini kabul etmemektedir.

1) 520 Hisse Senetleri İhraç Primleri bilinen adı ile Emisyon Primleri; “şirketin ihraç ettiği hisse senetlerini nominal değerinin üzerinde bir fiyatla satması sonucu oluşan farkı” ifade etmektedir. Bu tutarı sermayeye ilavesi sonucu oluşan durumda nakit sermaye artırımından kaynaklanan faiz indiriminden faydalanılamayacağı görüşü verilmiştir.

“Bu hüküm ve açıklamalara göre, sermaye olarak tescil edilmeyen emisyon primleri üzerinden, Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendi uyarınca nakdi sermaye indirimi hesaplanması mümkün değildir. Ayrıca, şirketiniz tarafından emisyon primlerinin daha sonra sermayeye ilave edilmesi durumunda da sermayeye eklenmesi işlemi, bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesi mahiyetinde olduğundan, söz konusu artış nedeniyle nakdi sermaye artışı indiriminden faydalanılması mümkün bulunmamaktadır.”

<https://gib.gov.tr/mevzuat/kanun/435/ozelge/28241>

2) Mükellef kurumun kar dağıtımı sonrası gerçekleştireceği nakit sermaye artırımı işleminden faiz indiriminden faydalanma işlemi bilanço içi hareket olarak görülmüş olup, artırılan sermaye tutarının kar dağıtımı tutarına isabet eden kısmının ilgili teşvikten faydalanamayacağı ifade edilmiştir.

“Bu hüküm ve açıklamalara göre, bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesi suretiyle gerçekleştirilen nakdi sermaye artırımları dolayısıyla Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde düzenlenen indirim uygulamasından faydalanılması mümkün olmadığından, şirket karının önce ortaklara dağıtılıp daha sonra da tekrar şirkete sermaye olarak konulması işlemi dolayısıyla ve dağıtılan bu kar payı tutarıyla sınırlı olmak üzere bu indirim uygulamasından yararlanmanız mümkün değildir.”

<https://gib.gov.tr/mevzuat/kanun/435/ozelge/28271>

Bu konuda mükelleflerin genel olarak soracakları sorular basitçe aşağıdaki gibi sıralanabilir;

- Kar dağıtımı yapan bir şirket hiçbir zaman nakit sermaye artırımı faiz indiriminden faydalanamayacak mıdır.?
- Kar dağıtımı yapan bir şirket nakit sermaye artırımından kaynaklanan faiz indiriminden faydalanması için belirlenen bir yasal süre mevcut mudur? Mevcutsa makul süre nedir?
- Payları Borsa’da işlem gören şirketlerin yani halka arz edilmiş sermaye şirketlerinde indirim oranı teşvik kapsamında ilave imkanlar sunulmuştur. Halka açık anonim ortaklıkların en önemli unsurlarından biri olan kâr payı ile kâr payı avansı dağıtımına, kâr payının korunmasına ve kâr dağıtım politikası olduğu bilinmektedir. Dolayısıyla büyük ölçekli bir halka arz edilmiş şirketin kar dağıttığı farz edilirse şirket yeni yatırımlarda yapmak için sermaye artırımı gerçekleştirdiğinde kar dağıtım sonra faiz indirimi faydalanamaması ne kadar mantıklıdır?
- Örneğin iki ortaklı X A.Ş. ‘nin ortakları Bay A ve Bayan B ‘nin şahsi hesaplarında 50.000.000 TL tutarında nakit varlıkları bulunmaktadır. Bay A ve Bayan B sahip olduğu X A.Ş. şirket 2024 hesap döneminde kar dağıtımı işleminde bulunmuş ve eşit hisseleri oranında yasal kesintiler yapıldıktan 2.000.000 TL hesaplarına yatırılmıştır. Bay A ve Bayan B akabinde iki ay sonra sermaye artırımı kararı alarak eşit olarak X A.Ş. sermayesini 10.000.000 TL artırımı kararı almış hisseleri oranı neticesinde 5.000.000 TL kişi başı şirketin banka hesaplarına nakden yatırmışlardır.

Özelgeye göre; nakit olarak artırılan 10.000.000 TL sermayenin 4.000.000 TL na isabet eden nakit sermaye artırımından kaynaklanan faiz indiriminden faydalanamayacaktır.

Mali güçlerinin sadece bankadaki nakit mevduatları olarak farz edilirse Bay A ve Bayan B nin artırımda kullandıkları tutarın kar dağıtımından kaynaklı olduğunun ispatı nedir? Mali güç olarak yeterli miktarda (artırım yapılan sermayeye tutarına göre) nakite sahip olan şahısların artırımın yaptığı likit fiziken bile olsa kar dağıtımından hesaplarına yatırılan para mıdır ve ispatlayıcı delili nedir? (Basit mantıkta)

Ya da farklı bir bakış açısı ile Bay A ve Bayan B öncelikle 10.000.000 TL sermaye

artırımında bulunsalardı, akabinde şahıs başına 2.000.000 TL kar dağıtım işlemleri gerçekleştirilmiş olsalardı, Bay A ve Bayan B ‘nin bankadaki nakit varlıkları tutarı ifade ettiğimiz ilk durumdaki tutar kadar olmayacak mıydı?

Dolayısı ile Kar dağıtım işleminin sermaye artırım öncesi veya sonra gerçekleşmesi sonuçta kişileri nakit varlıkları aynı olacağından ne gibi farklı bir durum arz etmektedir?

Konuya ilişkin silsileye göre davaya konu edilmiş Danıştay 3. Dairesinin kararları aşağıdaki gibidir.

[Danıştay 3.Daire Esas No: 2019/4510 Karar No: 2022/3211](#)

[Danıştay 3.Daire Esas No: 2019/2154 Karar No: 2022/3618](#)

[Danıştay 3.Daire Esas No: 2021/4015 Karar No: 2023/804](#)

[Danıştay 3.Daire Esas No: 2020/289 Karar No: 2023/805](#)

[Danıştay 3.Daire Esas No: 2021/2518 Karar No: 2023/806](#)

E:2021/2518 K:2023/806 sayılı Kararın sonucunda temyize götüren Davalı taraf Vergi Dairesi Müdürlüğü;

“Davacı şirket tarafından verilen kurumlar vergisi beyannamesine ihtirazi kayıt konulmuşsa da 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 378. maddesinin ikinci fıkrasında mükelleflerin beyan ettikleri matrahlar ve bu matrahlar üzerinden tarh edilen vergilere karşı dava açamayacaklarının hüküm altına alındığı, yararlanılmak istenilen indirim hakkına ilişkin Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılan (I) Seri No lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde sermaye artışının hangi şekilde yapılması durumunda indirime hak kazanılacağı açıkça belirlendiğinden davacı şirketin izlemiş olduğu usulle şirket kârının önce ortaklara dağıtılıp daha sonra tekrar şirkete sermaye olarak konulması işlemi ve dağıtılan kar payı tutarıyla sınırlı olmak üzere indirim hakkından yararlanmasının mümkün olmadığı, ayrıca yararlanılmak istenilen indirim hakkının düzenlendiği kanun değişikliği sırasında kurulan komisyon gerekçesinde, bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesi suretiyle kurumlar vergisi indiriminden yararlanılmasının önüne geçilmesi amacıyla (ı) bendinin üçüncü paragrafının son cümlesine "veya bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesinden" ibaresi eklenerek muhasebe işlemleriyle indirim yapılmasının önüne geçilmek istendiğinin açıkça belirtildiği, yapılan işlemlerin usule ve hukuka uygun olduğu ileri sürülerek kararın bozulması istenilmektedir.”

İdare görüldüğü üzere tebliğde belirtilenlerin dışında farklı bir sebep belirtmeden birinci etap kar dağıtım işlemleri sonrası farklı ve ayrık bir işlem olan sermaye artırım işleminin aynı işlem kapsamında olduğu iddiası ile savunma yapmıştır. Ancak kar dağıtım konu edilen tutarın mülkiyetinin yani dağıtılan paranın mülkiyeti el değiştirmiş olduğu bir nevi yeni baştan sahipliğin tesis edildiğini göz ardı etmektedir. (Yasal mevzuata uygun olarak işlemi gerçekleştirilmiş kar dağıtım)

Zaten davalı şirketin (**temyiz eden**) savunması bu yönde gerçekleştirilmiştir.

“6637 sayılı Kanun'un 8. maddesiyle 5520 sayılı Kanun'un 10. maddesinin (ı) bendi ile sermaye şirketlerinin nakit sermaye artışlarına indirim hakkının getirildiği, taraflarınca yapılan değerlendirme neticesinde bu indirim hakkından yararlanmaları gerektiğinin düşünülmesi üzerine davalı idareden bu konuda talep edilen öz elgeye verilen cevapla, öz sermayedeyen alan şirket kârının önce ortaklara dağıtılıp daha sonra tekrar şirkete sermaye olarak konulması işlemi ve dağıtılan kar payı tutarıyla sınırlı olmak üzere indirim hakkından yararlanmasının mümkün olmadığından bahisle şirketlerinin yapmış olduğu sermaye artırım nedeniyle kurumlar vergisi

kanunundaki indirim hakkından yararlanmasının mümkün olmadığı yönünde görüş bildirilmiş ise de özelgenin kanuni dayanağının bulunmadığı, kar dağıtmakla mülkiyeti el değiştiren tutarın nakdi sermaye artışı kararı ile tescil ve taahhüt edilen miktarı kadar şirketlerine sermaye olarak konulmasında engel bir durum bulunmadığından ihtirazi kayıtlarla verilen beyanname üzerinden adlarına yapılan tahakkukun hukuka aykırı olduğu belirtilerek istemin reddi gerektiği savunulmaktadır.”

Sonuç olarak; kar dağıtımını sonrası sermaye artırımını hukuken ilgili dava sonuçlarına göre mükellef lehine gerçekleşmiştir.

3) Ortaklara Borçlar Hesabındaki Tutarın Sermayeye İlavesi Ve Aynı Hesapla İlgili Varyasyonlar

* Kanun; 331 Ortaklara Borçlar hesabının doğrudan bilanço içi hareketle sermayeye ilavesi ve ortağa borcun ödenerek sonrasında nakit sermaye artırımından kaynaklanan faiz indirimi hesaplamasına dahil edilemeyeceğini “Bilanço içi kalemlerin mahsubu şeklinde gerçekleşen sermaye artırımları,” kapsamında kabul etmemektedir.

İdarenin bu konuya ilişkin vermiş olduğu özelgeler aşağıdaki gibidir;

“Şirketinizin 7326 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun 6 ncı maddesi hükmüne göre işletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan emtialarla ilgili TL tutarında stok beyanında bulunduğu,

- Söz konusu tutarın ... hesap dönemi yasal defterlerinize önce "153-Ticari Mallar" hesabına borç, "525-Sermaye Yedeği" hesabına alacak kaydedildiği, daha sonra "525-Sermaye Yedeği" hesabına borç "331-Ortaklara Borçlar" hesabına alacak kaydının yapıldığı ve bu hesaba alacak kaydedilen tutarın ... tarihinden tarihine kadar muhtelif tarihlerde şirket ortağına nakden ödendiği,

- Şirketinizin beklenti dışı artan enflasyon ve döviz kurları nedeniyle TL tutarında ek sermayeye ihtiyacı olduğu, bu amaçla şirketinizin esas sermayesini TL 'ye yükseltilmesine ... tarihli

genel kurulda karar verildiği, söz konusu sermaye artışının ... tarihli ve ... Sayılı Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde tescil ve ilan olduğu, şirketinizin TL tutarındaki nakdi sermaye artışının pay sahibinin stok beyanı karşılığında şirketten tahsil ettiği tutarlardan ... ve tarihlerinde şirketin banka hesabına yaptığı havaleler yoluyla nakden karşılandığı”

Sonuç kısmında ise;

“Bu hüküm ve açıklamalara göre, Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde düzenlenen indirim uygulaması ile sermaye şirketlerinde nakit artırılan sermaye üzerinden hesaplanan faizin kurumlar vergisi matrahından indirilerek sermaye artışının teşvik edilmesi amaçlanmış olup, 7326 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi kapsamında "525-Sermaye Yedeği" hesabına aktarılan tutarın ortaklara olan borçların ödenmesinde kullanılması ve ödenen bu tutarın ortağınız tarafından sermaye artırımını kapsamında şirkete tekrar aktarılması işlemi bilanço içi kalemlerin sermayeye eklenmesi suretiyle gerçekleştirilen sermaye artışı olarak değerlendirileceğinden söz konusu indirim uygulamasından faydalanmanız mümkün bulunmamaktadır.”

Olarak ifade edilmiştir.

<https://gib.gov.tr/mevzuat/kanun/435/ozelge/37440>

Şirketin Stok affından gelen tutarı karar vererek kurum stopajsız ortaklara dağıtması akabinde sermaye artırımının yoluna gitmesini bilanço içi hareket kabul edilerek indirimden faydalanamayacağı belirtilmiştir

Dolayısı ile kar dağıtımı sonrasındaki benzer bir durumla, şirketin ortağa borcunun ödenmesi sonrasında ne kadar süre sonra sermaye artırımının yapılması halinde indirim müessesinden faydalanabileceği belirtilmemiş olup aynı zamanda buna ilişkin bir süre kanunda veya özelgelere de belirtilmemiştir.

* 331 Ortaklara Borçlar hesabının mevcudiyetini korunduğu farz edilerek, şirketin ortak/ortaklarına **sermaye artırımını sonrası** borçların ödemesi halinde ise sermaye artırımını kaynaklı teşvikten faydalanıp faydalanamayacağına **ilişkin hususuna yasal düzenlemede değinilmemiştir**. Fakat ortaklara borcun sermayeye ilavesi durumunda teşvikten faydalandırılmadığı düşünüldüğünde idare bu işleme olumsuz cevap vermesi muhtemeldir.

Konuyla ilgili farklı bir özelgenin içeriğinde bu konuya değinilmiş ancak özelge içeriğinde yer alan arsa yatırımdan kaynaklı indirim oranının %0 olarak uygulanması nedeniyle içerikteki o konuya cevap verilmediği görülmektedir.

"İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, şirket ortaklarınızın ... tarihinde ... TL, ... tarihinde ... TL olmak üzere toplam ... TL'yi sermaye artırımında kullanılmak üzere ve banka dekontlarında "Sermaye Avansı" açıklaması belirtilmek suretiyle şirketinizin banka hesabına yatırdığı, alınan avansların "Özkaynaklar" grubunda yer alan "Diğer Sermaye Yedekleri" hesabına kayıt edildiği, ... tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısında ... TL sermaye artırımının yapılmasına artırılan sermayenin ... TL'sinin sermaye yedeklerinden, geriye kalan ... TL'nin ise nakit olarak karşılanmasına karar verildiği, sermaye artırımının işleminin ... Ticaret Sicil Müdürlüğüne ... tarihinde tescil edildiği ve nakit karşılanacak kısmın ... TL'sinin de ... ayı içinde şirketin banka hesabına ortaklarca ödendiği, şirketinizin ihtiyaç duyduğu ve üzerine üretim tesisi inşa etmek üzere ... tarihinde ... TL ihale bedeli ile fabrika arsası satın alındığı, ayrıca sermaye artırımını öncesi ortaklardan alınmış olan "331" ve "431" no.lu hesaplarda izlenen ... TL ortaklara borç bulunduğu ve bu tutarın sermayeye eklenmediği belirtilerek ana faaliyet konunuz kapsamında ihtiyaç duyularak üzerine üretim tesisi inşa edilmek üzere fabrika arsası satın alınması ve sermaye artırımını sonrasında şirket ortaklarından alınan borçların şirket ortaklarına ödenmesi durumunda Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde düzenlenen sermaye artırımında indirim uygulamasından yararlanıp yararlanamayacağınız hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir."

Özelgenin aşağıdaki sonuç bölümünde ise satın alınan arsa / arazi bedeli, sermaye artırımından fazla olması nedeniyle doğrudan faiz indirimi oranının "0" olması nedeniyle kesinlik kazanması nedeniyle, özelgenin sermaye artırımını sonra ortaklara borçların ödenmesine ilişkin konuya değinilmediği görülmektedir.

"Aynı Tebliğin 10.6.4.2.4. bölümünde de; "Arsa ve arazi yatırımı yapan sermaye şirketlerinde arsa ve arazi yatırımına tekabül eden tutarla sınırlı olmak üzere indirilebilecek tutarın hesaplanmasında indirim oranı %0 olarak uygulanacaktır." açıklamasına yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, ... tarihinde şirketinizce satın alınan fabrika arsasının bedeli yapmış olduğunuz sermaye artırımının tutarından yüksek olduğundan ilgili Bakanlar Kurulu Kararına göre nakdi sermaye artışından kaynaklanan faiz indirimi oranı % 0 olarak uygulanacaktır."

<https://gib.gov.tr/mevzuat/kanun/435/ozelge/28244>

* İdare tarafından verilen farklı bir özelgede giriş kısmında ise;

*“İlgide kayıtlı özelge talep formunda; ... Vergi Dairesi Müdürlüğü'nün ... vergi kimlik numaralı mükellefi olarak tekstil ürünleri imalatı faaliyetinde bulunduğunuz, ... tarihinde gerçekleştirilen genel kurulda şirketinizin sermayesinin ... TL.'den ... -TL'ye çıkarılması kararının alındığı ve bu kararın ... tarihinde ticaret sicil gazetesinde tescil ve ilan ettirildiğini ancak şirketin nakit ihtiyacını karşılamak üzere şirket ortağı ... 'dan daha önceki tarihlerde alınan ve **"331-Ortaklara Borçlar"** hesabında takip edilen borçları için yine bu tarihlerde adı geçen kişiye ödemeler yapıldığı ve ortağın da sermaye artırımına taahhüdüne ait ödemelerini bu dönemde yaptığı belirtilerek sermaye artırımının Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi gereği kurum kazancından indirim konusu yapılarak yapılamayacağı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.”*

Olarak ifade edilmiştir.

Sonuç bölümünde ise;

*“Bu hüküm ve açıklamalara göre, bilanço içi kalemlerin sermayeye eklenmesi suretiyle gerçekleştirilen nakdi sermaye artırımları dolayısıyla Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde düzenlenen indirim uygulamasından faydalanılamayacağından, **"331-Ortaklara Borçlar"** hesabında takip edilen şirket borcunun ortağınıza geri ödenmesi ve ödenen bu tutarın ortağınız tarafından sermaye artırımına dolayısıyla kendisine isabet eden taahhüdün yerine getirilmesinde kullanılması halinde, bu tutarla sınırlı olmak üzere Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde düzenlenen indirim uygulamasından faydalanmanız mümkün bulunmamaktadır.”*

açıklanmıştır.

<https://gib.gov.tr/mevzuat/kanun/435/ozelge/37668>

Dolayısıyla sermaye artırımını öncesinde, ortağa borcun ödenmesi halinde de sermaye artırım tutarı ile ödenen borç tutarı kapsamında nakit sermaye faiz indirimi sınırlandırılmıştır.

Konuya ilişkin dava kararları bağlantıları aşağıdaki gibidir.

[Danıştay 3.Daire Esas No: 2022/2699 Karar No: 2024/6154](#)

[Danıştay 9.Daire Esas No: 2023/6727 Karar No: 2024/6057](#)

4) Sermaye Yedekleri (Sermaye Avansları) İle İlgili Vakalar

Tebliğ içeriğinde ileri tarihlerde sermaye artışı yapacak mükelleflerin sermaye taahhüdünü karşılamak amacıyla ortak/ortaklarının şirket banka hesaplarına sermaye avansı olarak yatırılan tutarların bilanço hesabından “Sermaye Yedekleri” arasında izlenmesi ve yatırıldığı hesap döneminin sonuna kadar sermaye artırımına konu edilerek tescil ettirilmesi gerekliliği açıklanmış , aksi taktirde ilgili hesap döneminin sonuna kadar sermayeye ilave edilmeyen tutarlar için faiz indirimi uygulanamayacağı belirtilmiş, konuya ilişkin özelgenin sonuç kısmında;

“Dolayısıyla, şirketin banka hesabına yatırıldığı tarihin içinde bulunduğu hesap döneminde sermaye artırımına konu edilmeyen sermaye avansı niteliğindeki tutarların, indirim uygulamasında dikkate alınması mümkün değildir. Ayrıca, şirketin banka hesabına yatırıldığı tarihten itibaren bilançoda öz sermaye kalemleri arasında yer alan "Diğer Sermaye Yedekleri" hesabında izlenmeyen tutarlar için, ilgili hesap döneminde bu tutarlara ilişkin sermaye artırımını gerçekleştirilse dahi indirim uygulamasından faydalanılması mümkün bulunmamaktadır.”

Olarak belirtilmiştir.”

(<https://gib.gov.tr/mevzuat/kanun/435/ozelge/28253>)

6637 Sayılı Kanun’la, Kurumlar Vergisi Kanununa eklenen madde böyle bir düzenleme söz konusu değil, ancak Tebliğ ile böyle bir düzenleme yapıldığı görülmektedir. Dolayısı “normlar hiyerarşisi” kapsamında kanun ile düzenlenmeyen ya da kanunda tebliğ ile bağlantılı olarak bahsi dahi geçmeyen hususun tebliğ ile düzenlenmesi mükellefler açısından hukuka uygun bir durum oluşturmamaktadır.

Keza örnek mahkemeye yansıyan husus içinde emsal bir karar konuyu bu yönden değerlendirmiştir.

Karar içeriğinde;

*Vergi Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararıyla; davalı idare tarafından verilen beyan dilekçesinde, 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nde değişiklik yapılmasına dair 10 seri no'lu Tebliğin sermaye avanslarının durumunu düzenleyen madde hükümleri uyarınca, sermaye avanslarının “Diğer Sermaye Yedekleri” hesabında izlenmesi ve ancak şirket banka hesabına yatırıldığı tarihin içinde bulunduğu hesap döneminin sonuna kadar bu tutarlarla ilgili sermaye artırımına ilişkin kararın ticaret siciline tescil ettirilmesi şartıyla indirim uygulamasından faydalanılmasının mümkün olduğundan bahisle, şirket ortakları tarafından 2019 yılında sermaye arttırımı için şirketin banka hesaplarına yatırılan sermaye avansı tutarlarının 2019 yılı içerisinde sermaye arttırımına konu edilmesi gerekirken, 2020 yılı içerisinde konu edilmesi nedeniyle davacı şirketin 2020 hesap dönemine ait kurumlar vergisi matrahının tespitinde indirim uygulamasından faydalanmasının mümkün olmadığı öne sürülmüş ise de, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 10/1-(ı) maddesinde, sermaye şirketlerinin ilgili hesap dönemi içinde, ticaret siciline tescil edilmiş olan ödenmiş veya çıkarılmış sermaye tutarlarındaki nakdi sermaye artışları üzerinden indirim hakkından yararlanabilecekleri hüküm altına alındığından, dolayısıyla sermaye şirketleri yetkili organlarının kısmen veya tamamen nakdi sermaye artışına ilişkin kararının ticaret siciline tescil edildiği hesap döneminden itibaren bu indirim uygulamasından yararlanmaya başlayabileceklerinden, ödemenin ise sermaye artırımına ilişkin kararın ticaret siciline tescil ettirildiği hesap döneminde gerçekleşmiş olması şartı aranmadığından, **kanun altı normlarla indirimden yararlanma konusunda yeni şartların getirilmesi açıkça hukuka aykırı olup**, anılan Tebliğ hükmünün dava konusu işleme yasal dayanak teşkil etmesinin mümkün olmadığı, öte yandan, mevcut yasa maddesi ele alındığında yasa koyucunun amacının, şirketlerin mali yapılarının güçlendirilmesi, faaliyet döngüsü içerisinde dış borçlanmalara nazaran öz varlık niteliğinde ilave nakit kaynağından yararlanmalarını sağlamak suretiyle nakit sermaye artışlarının teşvik edilmesi olduğu dikkate alındığında, davacı şirketin 2019 yılında yasa koyucunun amacına uygun hareket ettiği, nitekim işletmenin şirket ortağından yaptığı nakit borçlanmaların (sermaye avansı) borç niteliğinden çıkarılarak işletmenin öz varlığı niteliği kazandırıldığı, bu şekilde şirketin sermaye yapısının güçlendirildiğinin açık olduğu 2019 yılı sonlarına doğru ortaklar tarafından şirketin banka hesabına yatırılan nakit sermaye artışı 2020/Haziran döneminde ticaret siciline tescil edildiğinden, tescil işleminin gerçekleştiği 2020 hesap döneminden itibaren nakden artırılan tutarın tamamı üzerinden davacı şirketin indirim uygulamasından faydalanması mümkün olduğundan, davacı şirketin bahse konu indirimden yararlanmaksızın ihtirazi kayıtlı verdiği 2020 yılı Kurumlar Vergisi beyannamesi üzerine tahakkuk ettirilen kurumlar vergisinde **hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle davanın kabulüne, nakdi sermaye artışından doğan faiz indiriminden yararlandırılmaksızın yapılan tahakkuk işleminin iptaline karar verilmiştir.**”*

“Yani dava sonucunda Davalının (VDB/VDM) temyiz isteminin reddine ve yasaya uygun BİM kararının onanması gerektiği belirtilerek mükellef lehine sonuç oluşmuştur.

[Danıştay 9.Daire Esas No: 2022/4325 Karar No: 2024/608](#)

Konuya ilişkin farklı bir davada söz konusu olay aşağıdaki gibidir;

“09.06.2017 tarihinde davacı şirket ortakları tarafından sermaye artırımında kullanılmak üzere şirket hesabına toplam 10.000.000,00 TL havale yapılmış ve söz konusu tutar aynı tarihte "320 Satıcılar" hesabına kaydedilmiştir.03.07.2017 tarihinde yapılan yönetim kurulu toplantısında, sehven "320 Satıcılar" hesabına yapılan kayıt düzeltilerek anılan tutarın 8.000.000,00 TL'lik kısmı bu tarihte "529 Diğer Sermaye Yedekleri" hesabına alınmıştır.

24.10.2017 tarihinde ticaret siciline tescil edilen ve 01.11.2017 tarihinde Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan edilen 18.10.2017 tarihli genel kurul kararıyla şirket esas sermayesinin 10.000.000,00 TL'den 20.000.000,00 TL'ye çıkarılmasına karar verilmiş ve artırılan sermayenin 8.000.000,00 TL'lik kısmı daha önce sermaye artırımı için gönderilen tutardan karşılanmış, kalan 2.000.000,00 TL ise ortaklar tarafından muvazaadan ari olarak ve tamamen nakden taahhüt edilmiştir.

*Nakden taahhüt edilen 2.000.000,00 TL'nin 500.000,00 TL'si 23.10.2017 tarihinde ödenmiş ve 2017 yılı kurumlar vergisi beyannamesi verilirken Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 10. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ı) işaretli bendi uyarınca 500.000,00 TL'ye isabet eden 10.662,50 TL nakit sermaye artışı faiz indiriminden yararlanılmıştır. Ancak, 8.000.000,00 TL'ye isabet eden **162.571,75 TL nakit sermaye artışı faiz indirimi, dava konusu Tebliğ'in ilgili kısımları dolayısıyla yapılamamış ve yararlanılamayan tutara isabet eden 32.514,35 TL kurumlar vergisi tahakkuk ettirilmiştir.***

İhtirazi kayıtla verilen 2017 yılı kurumlar vergisi beyannamesine istinaden tahakkuk eden verginin fazlaya ilişkin kısmının iptali ve ödenen tutarın iadesi ile söz konusu işlemin dayanağı olduğu ileri sürülen dava konusu Tebliğ'in ilgili kısımlarının kaldırılması istemiyle bakılan dava açılmıştır.”

Sermaye Avansının hata ile 529 Diğer Sermaye Yedekleri hesabına alınması gerekirken 320 Satıcılar hesabına alınması sonrasında düzeltilmesi, bu yönden mahkemeye taşınan faydalanılamayan faiz indiriminden bahsedilmektedir.

[Danıştay 4.Daire Esas No: 2018/3367 Karar No: 2021/11010](#) sayılı kararda;

“Bu bendin uygulanmasında sermaye şirketlerine nakit dışındaki varlık devirlerinden kaynaklananlar dâhil olmak üzere, sermaye şirketlerinin birleşme, devir ve bölünme işlemlerine taraf olmalarından veya bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesinden kaynaklanan ya da ortaklar veya bu Kanunun 12 nci maddesi kapsamında ortaklarla ilişkili olan kişilerce kredi kullanılmak veya borç alınmak suretiyle gerçekleştirilen sermaye artırımları, indirim hesaplamasında dikkate alınmaz”

denilerek ilk etap 320 Satıcılar hesabına alınması ve akabinde sermayeye ilavesi nedeniyle sermaye artırımından doğan faiz indirimi kabul edilmemesi gerektiğinden mükellef aleyhine karar verilmiş,

“Davacı şirket ortakları tarafından sermaye artırımında kullanılmak üzere şirket hesabına yapılan havaleyle ilişkin banka dekontlarında açıkça "sermaye artırımı için gönderilen" ibaresine yer verildiği, her ne kadar gönderilen tutar aynı tarihte 320 Satıcılar hesabına kaydedilmişse de, yönetim kurulu kararıyla, sehven yapıldığı anlaşılan kaydın düzeltilerek, anılan tutarın 529 Diğer Sermaye Yedekleri hesabına alındığı, dolayısıyla Tebliğ'de öngörülen şartın sağlandığı, indirim uygulaması için gerekli olan diğer şartların sağlanmadığına ilişkin olarak davalı idarelerce dosyaya sunulan herhangi bir bilgi veya belgenin bulunmadığı anlaşıldığından, dava konusu tahakkuk işleminin 162.571,75 TL matraha isabet eden 32.514,35 TL'lik kısmında hukuka uyarlık bulunmadığı,”

olarak belirtilerek mükellef kurumun ihtirazi kayıtla beyan etmiş olduğu 2017 yılı hesap dönemi Kurumlar Vergisi Beyannamesinde faydalanamadığı tutarın iadesine hükmetmiştir.

Bu kararı temyizini talep eden kamu idaresinin başvurusu üzerine [Danıştay VDDK Esas No: 2022/1223 Karar No: 2023/223](#) karar ile yukarıdaki mahkeme kararı onanmıştır.

Ancak buradaki tuhaflık 320 Satıcılar hesabına alınması nedeniyle mükellef aleyhine oluşan durum yani sermaye artırımının Kurumlar Vergisi Kanunun 10/1 “ortaklar veya bu Kanunun 12 nci maddesi kapsamında ortaklarla ilişkili olan kişilerce kredi kullanılmak veya borç alınmak suretiyle gerçekleştirilen sermaye artırımları, indirim hesaplamasında dikkate alınmaz.” Bölümüne dayanarak reddedilmesi, akabinde 529 Diğer Sermaye Yedekleri hesabına virman yapılması özünde doğru bir işlem olması nedeniyle de mükellefin faydalanamadığı indirimin iadesine karar verilmesidir.

4) Taahhüt Edilen Sermayeye İlişkin Hesap Özeti / Dekontların İbrazı

Yukarıdaki bahsi geçen bazı durumlarda olduğu gibi Kanun içeriğinde yer almamakla beraber Tebliğ’de açıklanmış olan;

*“10.6.5.3. **İndirimden faydalanmak isteyen sermaye şirketlerinin**, taahhüt edilen sermaye artırım tutarının nakit olarak şirketin banka hesabına fiilen yatırıldığına ilişkin olarak bu işlemleri içeren ve ilgili banka şubesi tarafından onaylanmış banka hesap özeti kağıt ortamında veya elektronik ortamda ilgili dönem kurumlar vergisi beyannamesi verme süresi içerisinde kurumlar vergisi yönünden bağlı oldukları vergi dairelerine ibraz etmeleri gerekmektedir.”*

Yatırılan tutarlar neticesinde kanun ve tebliğ içerisinde belirtilen şartlar dahilinde sermaye teşviğinden faydalanmak isteyen mükelleflerin yatırılan ve indirim konusu edilen sermaye tutarların ilişkin belgeleri kuruma ibraz zorunluluğu ,tebliğde “**faydalanmak isteyen sermaye şirketlerinin**” olarak bahsi geçtiğine göre tebliğin bu hükmü yerine getirilmediği takdirde başka bir deyişle “mefhumu muhalif” inden hareketle yerine getirmeyen mükellefler “indirimden faydalanmak istemeyen mükellefler” olarak nitelendirilmesi ihtimaller dahilindedir.

Bununla birlikte her hesap dönemi sonu hesaplanan sermaye teşviğinden faydalanılması için sadece sermaye tutarlarının şirket banka hesaplarına yatırıldığı dönemler mi kastedilmektedir yoksa indirimden faydalanılan her dönem için mi hesap özetleri ya da banka dekontlarının ibrazı gerekli midir, tebliğde buna ilişkin bir açıklama bulunmamaktadır.

Sonuç olarak; hesap özeti bağlı olduğu Vergi Dairesine ibraz etmeyip indirimden faydalanan mükellefler yönünden cezalı tarhiyatlar oluşabileceği ifade edilebilir. Yukarıda açıklanan durum neticesinde oluşmuş yargıya taşınmış bir durum mevcut olmamakla beraber ifade ettiğimiz gibi mevcut kanun düzenlenmeyip tebliğ ile düzenlenen bir vakanın sonucu tahmin edilmesi güçtür...

DEĞERLENDİRME

Kurumlar Vergisi yönünden önemli bir teşvik unsuru olan “Nakit Sermaye Artımından Kaynaklı Faiz İndirimi” müessesini Kanun, Tebliğ, Özelgeler ve Yargı Kararları açısından ele aldık.

Nakit sermaye artışından kaynaklanan faiz indirimi müessesesi, Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 10/1-11 maddesi, ilgili Genel Tebliğ hükümleri, idari özelgeler ve yargı kararları birlikte değerlendirildiğinde, görüldüğü üzere basit bir çarpma hesaplamasından öte birçok koşulu mevcut olan sermaye teşviğinin uygulanması “mayınlı bir arazide” yürümeye benzetilebilir.

Sermaye hareketlerinin mahiyetine, kaynağına ve bilançodaki yansımalarına son derece duyarlı, çok katmanlı bir teşvik mekanizması olarak karşımıza çıkmaktadır. Pasif nitelikli gelir sınırlaması, iştirak ve bağlı ortaklık oranı, artırılan sermayenin başka şirketlere sermaye olarak konulması veya ortağa/ilişkili kişilere borç verilmesi, arsa–arazi yatırımlarına ayrılan tutarlar, özkaynak kalemlerinin sermayeye ilavesi, stok affı kaynaklı fonların dolaylı kullanımı, kar dağıtımı sonrasında yapılan artırım, ortaklara borçlar hesabı kaynaklı ve ortakların kredi kullanarak sermaye artırım hususların her biri, indirim oranının sıfırlanmasına veya indirim kapsamı dışında bırakılmasına yol açabilmektedir.

Yargı kararları ve Gelir İdaresi özelgeleri de göstermektedir ki, bilançoda ve nakit akışında aynı sonuca benzeyen işlemler dahi, hukuki nitelendirilmeye göre tamamen farklı vergisel sonuçlar doğurabilmekte, mükellef aleyhine sonuçlar ortaya çıkabilmektedir.

Bu nedenle, nakit sermaye artışından kaynaklanan faiz indiriminin uygulanmasında, mükelleflerin yalnızca hesaplama formüllerine odaklanmak yerine, sermaye artırım kararının alınmasından tescile, ortakların fiili nakit ödeme süreçlerinden fonun şirkette nasıl kullanıldığına kadar tüm aşamaları hukuki ve teknik açıdan titizlikle kurgulaması, belgelendirmesi ve izlenebilir hale getirmesi büyük önem taşımaktadır. Oluşan idari yorum ve dava kararları; müessesenin önümüzdeki dönemde de vergi incelemeleri ve yargı uyuşmazlıklarının odağında kalacağını göstermektedir.

Bu çerçevede, mükelleflerin basiretli tacir ilkesi doğrultusunda, nakit sermaye artışını sadece “vergi avantajı sağlayan teknik bir indirim kalemi” olarak değil, sermaye yapısını güçlendiren ve aynı zamanda yoğun şartlara bağlı riskli bir vergi teşviki olarak görmeleri; uygulamayı her bir dönem için ayrı ayrı, dikkat ve özenle planlamaları ve gerektiğinde uzman görüşüyle desteklemeleri, olası vergi risklerinin ve ihtilafların minimize edilmesi açısından önem arz etmektedir.

>>NSFİ Hesaplama Aracı<< (Tarayıcını zararlı dosya olarak bildirim bulunabilir. “Sakla” seçimini yaparak hesaplama makrosunu kullanabilirsiniz.)

Kaynakça:

[Kurumlar Vergisi Kanunu](#)

[Vergi Usul Kanunu](#)

[Gelir İdaresi Başkanlığı Özelgeleri](#)

[Danıştay Kararları](#)

[1. Seri No lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği](#)

“Bültenimiz bilgilendirme amaçlıdır. Bülten içeriğinde tarafınızca tereddüt edilen hususlar mevcut ise, işlem tesis etmeden önce tarafımıza danışılmasını veya konunun kendi somut koşullarınız çerçevesinde ayrıca değerlendirilmesi ve gerektiğinde mali ve hukuki danışmanlarınızdan profesyonel görüş alınmasını önemle hatırlatırız.”

Bültende yer alan Yargı Kararları kamuya açık kaynak olan T.C. Danıştay Başkanlığı’nın resmi sitesinden alınmıştır. İçerikte mevcut olan yargı kararlarının bir kısmı kesinleşmiş olmakla birlikte bir kısmı hakkında kanun yolları henüz tüketilmemiş olabilir; ayrıca vergi mevzuatı ile yargı içtihadının zaman içinde değişebilmesi nedeniyle, bu kararların her bir somut olaya aynen teşmil edileceği veya değişmez bir emsal oluşturduğu şeklinde yorumlanmaması ve benzer uyuşmazlıklar bakımından hukuki bir teminat teşkil etmediğinin dikkate alınması gerektiğini önemle hatırlatırız.

Soru, görüş, eleştiri ve önerilerinizi info@okcunymm.com // suleyman@okcunymm.com adresine gönderebilirsiniz.